განხილულია ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე:
ოქმი № ს8-21, 03.12.2021
დამტკიცებულია მმართველი საბჭოს გადაწვეტილებით:
დადგენილება №9, 07.12.2021

ბოლო ცვლილებები განხილულია ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე:
ოქმი №ს 7-25, 25.08.2025
დამტკიცებულია მმართველი საბჭოს გადაწვეტილებით:
დადგენილება №9, 08.09.2025

საგანმანათლებლო პროგრამა

სამართლის საბაკალავრო პროგრამა

განათლების საფეხური: ბაკალავრიატი (უმაღლესი განათლების I საფეხური)

სწავლების ენა: ქართული, სტუდენტს აქვს შესაძლებლობა რამდენიმე სასწავლო კურსს დაეუფლოს ინგლისურ ენაზე

საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი: აკადემიური

დეტალური სფეროს დასახელება და კოდი: 0421 სამართალი

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: სამართლის ბაკალავრი / Bachelor of laws

სწავლის ხანგრძლივობა: 4 წელი (8 სემესტრი)

საგანმანათლებლო პროგრამის მოცულობა: 240 კრედიტი (ECTS)

საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელ(ებ)ი:

თამარ მესხია, სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი, ევროპის ცენტრალური უნივერსიტეტის აფილირებული, ასისტენტი. ტელ.: (+995) 595 22 01 10; ელ. ფოსტა: tamar.meskhia@unik.edu.ge.

ლევან მესხორაძე, სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი, ევროპის ცენტრალური უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი. ტელ.: (+995) 577 11 11 14; ელ. ფოსტა: levan.meskhoradze@unik.edu.ge.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაიშვება:

სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტის მქონე პირი, რომელიც ერთიან ეროვნული გამოცდებზე მიღებული ქულების კოეფიციენტების რანჟირების საფუძველზე სწავლის უფლებას მოიპოვებს ევროპის ცენტრალური უნივერსიტეტში.

პროგრამაზე ჩარიცხვისთვის აბიტურიენტი ვალდებულია ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე ჩააბაროს შემდეგი საგნები:

ა) ქართული ენა და ლიტერატურა;

ბ) უცხოური ენა (ინგლისური ენა, რუსული ენა, ფრანგული ენა, გერმანული ენა);

გ) მათემატიკა/ისტორია/სამოქალაქო განათლება. თითოეული საგნისთვის განკუთვნილი ადგილების რაოდენობა არ უნდა იყოს პროგრამაზე გამოცხადებული ადგილების 10%-ზე ნაკლები. ზუსტი პროცენტული განაწილება განისაზღვრება პროგრამის ხელმძღვანელების მიერ ადგილების გამოცხადებამდე.

ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე მინიმალური კომპეტენციის ზღვარია კანონმდებლობით განსაზღვრული მინიმალური ბარიერის დაძლევა.

პროგრამაზე ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე სწავლის უფლება აქვთ:

პირებს, რომლებსაც „უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში ერთიანი ეროვნული გამოცდების/საერთო სამაგისტრო გამოცდების გავლის გარეშე სწავლის უფლების მქონე აბიტურიენტების/მაგისტრანტობის კანდიდატების/სტუდენტების მიერ დოკუმენტების წარდგენისა და განხილვის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2011 წლის 29 დეკემბრის №224/ნ ბრძანების საფუძველზე უფლება აქვთ ჩაირიცხონ უნივერსიტეტში ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე. აღნიშნული პირები ვალდებულნი არიან დაადასტურონ ქართული ენის B2 დონეზე ფლობა „ ევროპის ცენტრალური უნივერსიტეტის სტუდენტის ენობრივი კომპეტენციის დადგენის წესის“ შესაბამისად.

პროგრამაზე ასევე დაიშვებიან:

,,უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან სხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში გადასვლის წესისა და საფასურის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 4 თებერვლის №10/ნ ბრძანების შესაბამისად მობილობის წესით ჩარიცხულ სტუდენტები.

პროგრამის მიზანი

პროგრამის მიზანია ადგილობრივ და საერთაშორისო შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანი იურისტების მომზადება, რომელთაც:

1. ექნებათ სამართლის არსის, სისტემის, ძირითადი პრინციპების, სამართლებრივი სისტემების, ქართული სამართლის ისტროიული წყარეობის ფართო თეორიული ცოდნა, კერძო, სისხლის, საჯარო და საერთაშორისო სამართლის ძირითადი პრინციპებისა, თეორიებისა და რეგულირების თავისებურებების სიღმირსებული ცოდნა.

2. მიღებული თეორიული ცოდნისა და შეძენილი პრაქტიკული უნარ-ჩვევების საფუძველზე შეეძლებათ სამართლებრივი პრობლემების ანალიზი და მათი გადაწყვეტის გზების განსაზღვრა, იურიდიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით სამართლებრივი პოზიციის დასაბუთება, ფაქტობრივი

გარემოებების დადგენა და მათი სამართლებრივი შეფასება, სამართლებრივი დავის წარმოება, დავის ტაქტიკის განსაზღვრა და პოზიციის დასაბუთება, იურიდიული დოკუმენტების შედგენა, შესაბამისი მითითებით კვლევითი ან/და პრაქტიკული ხასიათის პროექტის შემუშავება, საჭირო ინფორმაციის მათ შორის, საკანონმდელო ცვლილების, მეცნიერების სიახლეების ან/და სასამართლო პრაქტიკის მოძიება და ცოდნის მუდმივად განახლება.

3. მიღებული ცოდნისა და შეძენილი პრაქტიკული უნარ-ჩვევების საფუძველზე შეეძლებათ მუდმივად ცვალებად პროფესიულ გარემოში ადაპტაცია და სხვადასხვა ტიპის სამართლებრივი პრობლემის გადაჭრა.

სწავლის შედეგები

ცოდნა და გაცნობიერება

I - აღწერს სამართლის არსს, სისტემას, მის ძირითად პრინციპებს, სამართლებრივ სისტემებს, სამართლის სფეროში არსებულ თეორიებს, სამართლის ნორმათა სტრუქტურას, ფუნქციას და განმარტების მეთოდებს, ქართული სამართლის ისტორიულ წყაროებს. განსაზღვრავს კონკრეტული სამართლებრივი დავის თავისებურებას და სამართლებრივი საშუალებით მისი გადაწყვეტის ოპტიმალურ გზებს.

II - აღწერს ადამიანის უფლებათა ძირითად სტანდარტებსა და პრინციპებს, ასევე უფლებების შეზღუდვის საფუძვლებს, ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნულ და საერთაშორისო სამართლებრივ საშუალებებს. განმარტავს სახელმწიფოს ცნებას და ფუნქციას, სახელმწიფო მოწყობის სისტემას, პრინციპებს, მათ შორის საქართველოში სახელმწიფო მოწყობის სპეციფიკას, მოდელს, კონსტიტუციური სამართლის ძირითად ასპექტებს, პრინციპებს, თეორიებს, საკონსტიტუციო კონტროლის როლსა და საკონსტიტუციო სამართალწარმოების თავისებურებებს. განსაზღრავს ადმინისტრაციული ორგანოს არსს, მისი საქმიანობის ფორმებს, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების სპეციფიკას.

III - აღწერს კერძო სამართლის სისტემას, კერძო სამართლის სფეროში არსებულ თეორიებს, სამოქალაქო სამართლის ძირითად ცნებებსა და პრინციპებს, ასევე სანივთო სამართლის, ვალდებულებითი სამართლის, მათ შორის, სახელშეკრულებო და კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობების, საოჯახო სამართლის, ძირითად საკითხებსა და პრინციპებს. განმარტავს სამეწარმეო თავისუფლების მნიშვნელობასა და არსს, მისი დაცვის შიდა სახელმწიფოებრივ საშუალებებს, შრომის უფლებების დაცვის შიდა სახელმწიფოებრივ ინსტრუმენტებს, სამოქალაქო სამართალწარმოების სპეციფიკას.

IV - აღწერს სისხლის სამართლის ფუნდამენტურ პრინციპებს და ცნებებს, სისხლის სამართლის სფეროში არსებულ თეორიებს, დანაშაულის არსს, სახეებს, სისხლის სამართლის ცალკეულ დანაშაულთა სტრუქტურასა და თავისებურებებს, სასჯელთა სისტემას, სისხლის სამართალწარმოების სტადიებსა და სპეციფიკას.

V - აღწერს საერთაშორისო სამართლის სისტემასა და ფუნდამენტურ პრინციპებს, წყაროებს, საერთაშორისო სამართლებრივ-პოლიტიკურ ინსტიტუტებს, საერთაშორისო სამართლის როლს,

მნიშვნელობას და მის მიმართებას ეროვნულ სამართალთან, საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და კონვენციების ეროვნულ დონეზე გამოყენების თავისებურებებს. აღწერს საერთაშორისო სასამართლოებსა და ტრიბუნალებს, მათ შორის, მათ წესებს და პროცედურებს. საერთაშორისო სამართლებრივი პასუხისმგებლობის ინსტრუმენტებს.

უნარი

VI - აანალიზებს სამართლის ნორმებს, წყაროებს, მეთოდებს და ანალიზის შედეგად ადგენს ფაქტობრივ გარემოებებს და ახდენს მათ სამართლებრივ შეფასებას, კონკრეტულ სამართლებრივ დავაში ასაბუთებს პოზიციას, ახდენს სამართლებრივი პრობლემების იდენტიფიცირებას და შეიმუშავებს მისი სტანდარტული/ახლებური სამართლებრივი საშუალებებით გადაჭრის გზებს, ადგენს დავის წარმართვის ან/და გადაწყვეტის სტრატეგიას კანონიერი სამართლებრივი საშუალებებით და ეთიკის ნორმების გათვალისწინებით.

VII - ადგენს სამართლებრივ დოკუმენტებს, მათ შორის კერძო სამართლის ხელშეკრულება/შეთანხმების, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების, სამართალშეფარდებითი აქტების, საპროცესო დოკუმენტების, ინდივიდუალური და ნორმატიული ადმინისტრაციული აქტების პროექტებს. ადგენს სარჩელს, საჩივარს. ასევე, შეიმუშავებს კვლევით ან პრაქტიკული პროექტებს, შესაბამისი მითითებებით.

VIII - სამართლის სფეროში ასაბუთებს საკუთარ პოზიციას, როგორც ზეპირი ისე წერილობითი ფორმით და სათანადო საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით.

IX - მოიძიებს და აიდენტიფიცირებს იურისტისათვის მნიშვნელოვან ინფორმაციას ქართულ და ინგლისურ ენაზე, მათ შორის ეროვნული სამართლის წყაროებს, საერთაშორისო სამართლის წყაროებს, საკანონმდებლო ცვლილებებს, სასამართლო პრაქტიკასა და მეცნიერულ სიახლეებს, ელექტრონული საშუალებებით და სხვადასხვა მონაცემთა ბაზებისა თუ სპეციალური საინფორმაციო სისტემების გამოყენებით.

ავტონომიურობა და პასუხისმგებლობა

X - აღიარებს იურისტის პროფესიაში, ეთიკური ნორმების განსაკუთრებულ მნიშვნელობას, პატივს სცემს ადამიანის უფლებებსა და ცივილიზებული სამყაროს მიერ საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპებს. პროფესიულ საქმიანობას წარმართავს იურისტის ეთიკური და პროფესიული ნორმებისა და სამართლებრივი ღირებულებების გათვალისწინებით.

XI - კოლეგიალურობის პრინციპების გათვალისწინებით, წარმართავს განვითარებაზე ორიენტირებულ საქმიანობას ინდივიდუალური და გუნდური მუშაობის პრინციპების დაცვით. ავლენს საკუთარი ცოდნის მუდმივად განახლების უნარს.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

შეფასების მეშვეობით განისაზღვრება სტუდენტის მიღწევების შესაბამისობა პროგრამის კონკრეტულ შედეგებთან. სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაში სტუდენტის ცოდნის შეფასება დაფუძნებულია კრიტერიუმებზე, რომლებიც განსაზღვრავენ ფლობს თუ არა სტუდენტი სასწავლო კურსით დადგენილ სწავლის შედეგებს.

პროგრამის ფარგლებში გამოყენებული შეფასების სისტემა შეესაბამება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის №3 ბრძანებით დამტკიცებულ „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესს“.

სწავლის შედეგის მიღწევის დონე ფასდება შეფასების კომპონენტებით, შუალედური შეფასებით და დასკვნითი შეფასებით, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას. სასწავლო კურსის მაქსიმალური საბოლოო შეფასება შეადგენს 100 ქულას.

შეფასების სისტემა ითვალისწინებს:

ა) ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

ა.ა) (A) ფრიადი – 91-100 ქულა;

ა.ბ) (B) ძალიან კარგი – 81-90 ქულა;

ა.გ) (C) კარგი – 71-80 ქულა;

ა.დ) (D) დამაკმაყოფილებელი – 61-70 ქულა;

ა.ე) (E) საკმარისი – 51-60 ქულა.

ბ) ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

ბ.ა) (FX) ვერ ჩააბარა – 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;

ბ.ბ) (F) ჩაიჭრა – 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას სასწავლო კურსი/საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტში, უარყოფითი შეფასების (FX) მიღების შემთხვევაში სტუდენტს ეძლევა დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება. დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლებას სტუდენტი იღებს იმ შემთხვევაშიც, თუ მან დააგროვა საბოლოო შეფასების 51 ქულა ან მეტი, მაგრამ ვერ გადალახა დასკვნითი გამოცდისთვის განსაზღვრული მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. დამატებითი გამოცდა ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში.

სტუდენტის მიერ დამატებით გამოცდაზე მიღებულ შეფასებას არ ემატება დასკვნით შეფასებაში მიღებული ქულათა რაოდენობა. დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასება არის დასკვნითი შეფასება და აისახება საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში.

შუალედური შეფასება დაყოფილია კომპონენტებად. შუალედური შეფასების კომპონენტების შინაარსსა და ხვედრით წილს განსაზღვრავს სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი შესაბამისი სილაბუსის ფარგლებში.

დასკვნით გამოცდაზე სტუდენტი დაიშვება შუალედური შეფასების მინიმალური ზღვარის გადალახვის შემთხვევაში. დასკვნითი გამოცდა ჩაითვლება ჩაბარებულად დასკვნითი გამოცდის მინიმალური ზღვარის გადალახვის შემთხვევაში.

შუალედური შეფასებისთვის და დასკვნითი გამოცდისთვის განსაზღვრულია შემდეგი მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი: შუალედური შეფასების 42%, დასკვნითი გამოცდის შეფასების 50%+1. სასწავლო კურსის განმახორციელბელი პერსონალი, სასწავლო კურსის სპეციფიკის გათვალისწინებით უფლებამოსილია სილაბუსით განსაზღვროს დადგენილისგან განსხვავებული (უფრო მაღალი) შუალედური და დასკვნითი შეფასებების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი, საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი მოთხვნის შესაბამისად.

კრედიტი ათვისებულად ჩაითვლება თუკი შუალედური შეფასებისთვის დადგენილი მინიმალური ზღვარის და დასკვნით გამოცდაში დადგენილი მინიმალური ზღვარის გადალახვის საფუძველზე მიღებული ქულების დაჯამებით მიიღება 51 ქულა ან მეტი.

სამაართლის საბაკალავრო პროგრამის ფარგლებში შეთავაზებულ სასწავლო კურსების სილაბუსებში ასახული შეფასების მეთოდების მიზანია, ობიექტური და გამჭვირვალე, სასწავლო კურსის სწავლების მიზნებზე და მის სპეციფიკაზე ორიენტირებული კრიტერიუმების გამოყენებით, დაადასტუროს თითოეული სტუდენტის მიერ შესაბამისი სასწავლო კურსის სწავლის შედეგების მიღწევა. სასწავლო კურსის ფარგლებში სტუდენტის შეფასების ფორმებს, მეთოდებსა და კრიტერიუმებს განსაზღვრავს სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი სასწავლო კურსის სპეციფიკისა და სასწავლო კურსის ფარგლებში განსაზღვრული სწავლის შედეგების გათვალისწინებით.

დასაქმების სფერო

სამართლის საბაკალავრო პროგრამის კურსდამთავრებულს შეუძლია იმუშაოს სახელმწიფო ან კერძო სექტორში ნებისმიერ იმ თანამდებობაზე, სადაც მოითხოვება სამართლის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი და კანონი არ ითხოვს სახელმწიფო სასერტიფიკატო გამოცდის ჩაბარებას. დასაქმების პოტენციური სექტორებია სამინისტროები, საქართველოს პარლამენტი, საერთო სასამართლოები, საკონსტიტუციო სასამართლო, სხვადასხვა საჯარო სამართლის იურიდიული პირები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, სხვადასხვა პროფილის კერძო კომპანიები და ორგანიზაციები, კერძო საადვოკატო ბიუროები, და ა.შ.